

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כתובות דף עט.

מה דין שטר מברחת באופנים דלהלן?

כתבה לאחר שטר בסתם	כתבה "מהיום ולכשארצה"	
לא קנה אותם המקבל ¹		לרשב"ג
כתב כל הנכסים: לא קנה המקבל כתב מקצת הנכסים: קנה המקבל	לא קנה המקבל	לרבנן

נפלו לאשה אחר שנשאת דברים דלהלן, מה דינם?

פירות מחוברין	כספים, פירות תלושין	
שמין כמה משתבחת הקרקע מחמתן ²	ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות - כנכסי מלוג	לר' מאיר
הכל של הבעל ³		לחכמים

כיצד ביאר ר' שמעון אליבא דחכמים דלעיל החילוק בין נשואין לגירושין?

בגירושין	בנשואין	
הורע כוחו - והכל שלה	יפה כוחו - והם שלו	פירות מחוברין
יפה כוחו - הכל שלו	הורע כוחו - דלוקחת בהן קרקע	פירות תלושין

מה נחשב קרן ומה נחשב פירות? [תוד"ה כללא].

פירות	קרן	
גזעו מחליף - דמתחדש מעצמו	אין גזעו מחליף - דאינו מתחדש ⁴	לרש"י וגירסתו
אין גזעו מחליף - שהוא כלה	גזעו מחליף - שאוכל הפירות והקרן מתקיים ⁵	לר"ח וגירסתו

¹ וכמו שעשה רב נחמן שקרע את השטר מברחת, דהמעשה היה שבאה הבת של המברחת שהיא זו שקיבלה כאילו את המתנה - לתבוע את אמה, ורב נחמן קרע את השטר מתנה שלא תזכה הבת בנכסים וישארו הנכסים לאמא. ואף שיש סברא לומר שאדם רוצה לתת מתנה לבניו ובנותיו, מ"מ נפשה קודמת. והקשתה הגמ', דלפ"ז שאנחנו אומרים שלא קנה אותם הלוקח, א"כ איך מועיל שטר מברחת בכה"ג, ולמה לא יוכל לתבוע הבעל את הנכסים שיהיו אצלו כנכסי מלוג, או אם מתה האשה שיוכל לרשת אותם. ותירצה הגמ', שעשו אותם כנכסים שאינם ידועים (שהרי ע"מ שאין לה את הנכסים האלה נשא אותה - דהיה סבור שיש כאן מתנה גמורה) ואליבא דר"ש דס"ל שגם אחר הנשואין בנכסים שאינם ידועים מוכרת ונותנת וקיים.

² פי', דשמין כמה יפה הקרקע עם הפירות, וכמה יפה הקרקע בלי הפירות, ואת ההפרש בין שני השומות ילקח בהן קרקע שתהיה כנכסי מלוג של האשה, וכשיגדלו פירות בקרקע החדשה הוא יאכל מהן פירות.

³ דס"ל שהם חשובים כמו פירות שגדלו בקרקע נכסי מלוג שלה, שהוא אוכל את הפירות.

⁴ כלומר אם יטלו אותו לא מתחדש הדבר ומתחלף מעצמו - הרי הוא קרן ואין הבעל אוכל אותו.

⁵ ולא צריך למכור אותו כדי לקחת קרקע, אלא הוא עצמו הוי קרן. וכגירסא זו גם מפרש ר"ת, אלא שלא מפרש שנפלו לה דברים אלו, אלא שנפלו לה כספים והנידון מה לקנות. ונפ"מ שיש דברים שאין קונים אותם לכתחילה, אולם אם נפלו לה אין צריך למכור.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כתובות דף עט:

מה דין ולד שפחת מלוג ולד בהמת מלוג, למי הם שייכים?

ולד שפחת מלוג	ולד בהמת מלוג ¹	
לאשה - דהוי קרן	לבעל - דהוי פירות	לרבנן ²
לבעל - דהוי פירות ³	לבעל - דהוי פירות	לחנינה בן אחי יאשיה

דברים דלהלן האם נחשבים כקרן או כפירות?

מקום שחופרים ממנו גופרית, או צריף (סוג צבע לבגדים)	בריכה שמוציאים ממנה מלח, מקום שחופרים ממנו חול	
הוי קרן - דסופם להתכלות	הוי פירי - דאינם כלים לעולם	לר' מאיר
הוי פירי - דסוף סוף נשאר לה מקום החפירה	הוי פירי - דאינם כלים לעולם	לחכמים

מה דין פירות המחוברים לקרקע באופנים דלהלן?

בשעת יציאה - גירושין	בשעת כניסה - נשואין	
יפה כוחו - והם שלו כיון שגדלו ברשותו	יפה כוחו - והם שלו	לתנא קמא
הורע כוחו - והכל שלה	יפה כוחו - והם שלו	לר' שמעון

נפלו זיתים וגפנים זקנים, האם הבעל אוכל פירותיהם, או ימכרו וילקח בהם קרקע?

נפלו בשדה של אחר	נפלו בשדה שלה	
לכו"ע ימכרו - משום שכליא קרנא	ת"ק: ימכרו וילקח בהן קרקע ר' יהודה: לא תמכור ⁴ משום שבח	להו"א דרב כהנא
ת"ק: ימכרו וילקח בהן קרקע ר' יהודה: לא תמכור משום שבח	לכו"ע לא תמכור - משום שבח בית אביה	למסקנא דרב כהנא

¹ והגם שמבואר שלכו"ע ולד בהמת מלוג הוא לבעל ונחשב פירות, בכל אופן הגונב ולד בהמת מלוג, כשהוא משלם תשלומי כפל - משלם לאשה ולא לבעל. משום שחכמים תיקנו לבעל פירות, אבל לא תקנו לו פירי פירות. והקשו התוס' (בד"ה פירא), דהרי מבואר לקמן (דף פג.) שכן יש לבעל פירי פירות, ותירצו דכאן מיירי בדבר הבא מעלמא ולא מתוך גוף הולד, ולכך הוא לאשה דלא תיקנו אותו לבעל. אבל פירי פירות שבאים מתוך הפירות, ודאי שהם שייכים לבעל. עוד כתבו בשם ריב"ן, שכ"ש שהגונב בהמת מלוג עצמה שמשלם את הכפל לאשה, דגם בפירות עצמן תקנו לו רק הפירות הבאים מהקרן ולא הפירות שבאים מעלמא.

² ובטעם החילוק, דרבנן חיישי שמא ימותו הולדות ויכלו ולכן נחשב קרן והוא לאשה, רק שבולד בהמה לא כליא הקרן לגמרי דהרי ישאר לאשה עור הבהמה לכן ולדות דפירי מלוג פירות הם.

³ ואמר רב נחמן, דאף שפסק שמואל כחנניה, מודה שאם נתגרשה האשה יכולה לתת דמים לבעלה בשווי ולד השפחה ונוטלת אותו, מפני שהן שבח בית אביה.

⁴ כלומר אם רוצה שלא למכור יכולה היא לעכב משום שבח בית אביה.